

Han van Meegeren schilderde

„VERMEER”

Geniaal vervalscher?

IN 1937 werd de geheele kunstwereld verblijd met de mededeeling, dat er een prachtig nieuw doek van Vermeer was ontdekt „De Emmausgangers”. Een Delftsche familie, die zich later in Parijs vestigde, had het in haar bezit gehad, zonder te vermoeden wie de schilder was. Pas na een sterfgeval was de aandacht der kunstkenneren op gevallen. Ze prezen het als omstrijd als een gaaf meesterwerk, een typische Vermeer. Er kwamen later nog vier of vijf stukken van Vermeer voor den dag en in totaal hebben ze acht miljoen opgebracht.

Nu is echter de schilder Han van Meegeren voor den draad gekomen met de verklaring, dat het door hem vervaardigde vervalschingen zijn, welke verklaring, naar het schijnt, in betrokken regeeringskringen, als zeer ernstig wordt opgevat, al is nog niet iedere expert overtuigd, dat ze juist is.

Wie is die Han van Meegeren? „De Tijd” schetst zijn figuur als volgt:

Hij is thans 56 jaar, werkte lange jaren in Frankrijk en keerde in het

begin van den oorlog naar Nederland terug. Hij woonde in Amsterdam-Zuid, later in Laren en sinds kort in een monumentaal grachtenhuis aan de Keizersgracht te Amsterdam. Een kleine, neurveuze man, wiens arbeid een groote verscheidenheid vertoont en een bijna hachelijke virtuositeit. Hij teekent menschen en dieren, landschappen, interieurs, stillevens. Hij toont zich oppervlakkig, plat, pervers, maar ook voornaam, hooggestemd, religieus. Een verschijning, even geheimzinnig versluierd als een groot deel van zijn werk.

Van Meerene werd schatrijk; hij sloeg het record bij de inlevering van duizendjes met liefst 2800 stuks.

Maar hij leidde een zwaar leven, waardoor de vonk der genialiteit in hem tot haast onwerkelijk licht kon worden angeblazen voor zij in den nacht van den waanzin ondergaat. De grens van genialiteit en waanzin werd misschien reeds overschreden in dezen man, die de marmeren gang van zijn prachtig huis als wieslerbaan gebruikt en die de gitaar van zijn vriend Speenhoff meenam naar een plechtige begrafenis, want „het kon er eens vervelend worden.”

Zoo heeft deze zwaar zieke dronkaard het penseel gevoerd met de geniale vaardigheid van de grootsten der grooten; slechts éénmaal beging hij een fout toen hij een „Frans

Hals” naar Amerika verkocht, waarbij bleek, dat er „zeventiende eeuwse” verf zat op hedendaagsche spijkers. Toen rees er verdenking tegen Van Meegeren. Niettemin werd enkele jaren later de eene Vermeer na de andere, van onbekende herkomst, maar met steeds denzelfden man achter de schermen, als echt geaccepteerd; de aankoop voor het museum vergde miljoenen. Nog in dezen oorlog kocht de Nederlandsche Staat van den Amsterdamsche Kunsthandel de Boer de pas ontdekte „Voetwassching” voor 1.3 miljoen. En ook de nuchtere zakenman Miedl, die waarlijk niet van emotie trilde, toen Van Meegeren zijn jongste „ontdekking” — Christus en de overspelige vrouw — voor hem ontrolde, overwon tenslotte zijn achterdocht, en betaalde anderhalf miljoen. Hij bestemde deze „Vermeer” voor zijn besten cliënt, Maarschalk Göring.

Van Meegeren werd reeds dadelijk na de bevrijding gearresteerd. Er waren tal van beschuldigingen tegen hem, o.a. vervaardigde hij twee groote schilderijen voor de wolinzameling in Duitschland. Zijn gebundelde teekeningen, waar de N.S.B.'er Martien Beversluis gedichten bij schreef, werden onlangs in de Rijkskanselarij te Berlijn gevonden met een opdracht van den schilder aan den Führer.